

**ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ, ΤΗΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ, ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ, ΤΗΝ ΕΞΥΠΝΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ**

ΚΑΛΑΘΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρώπη είναι η αναβάθμιση και η διεύρυνση των δεξιοτήτων των ατόμων για τη δημιουργία και πλήρωση των θέσεων εργασίας του μέλλοντος. Η πρόκληση στην εκπαίδευση είναι η εύρεση νέων τρόπων προσέλκυσης των ανθρώπων στη μάθηση. Η ποιότητα της διδασκαλίας είναι κρίσιμος δείκτης της ικανότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αυξήσει την ανταγωνιστικότητά της σε ένα παγκοσμιοποιημένο διεθνές περιβάλλον. Η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας αποτελεί έναν από τους κύριους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση, που περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση και προγράμματα υποστήριξης προκειμένου να συμβάλει στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, την επαγγελματική κινητικότητα και την κοινωνική πρόοδο. Υψηλό επίπεδο απασχόλησης μπορεί να επιτευχθεί με την ανάπτυξη μιας συντονισμένης στρατηγικής με τη δημιουργία εκπαιδευμένου, καταρτισμένου και προσαρμόσιμου εργατικού δυναμικού, καθώς και με την ανάπτυξη αγορών εργασίας που θα ανταποκρίνονται στις οικονομικές αλλαγές. Η δημιουργικότητα και η καινοτομία καθίστανται κινητήριες δυνάμεις στην οικονομία της ΕΕ και θα πρέπει να ενσωματωθούν στις εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές με τα εκπαιδευτικά συστήματα να εστιάζουν στην καλλιέργεια ενός μεγάλου αριθμού και ποικιλίας δεξιοτήτων, δίνοντας ιδιαίτερο βάρος στην καλλιέργεια των εγκάρσιων ικανοτήτων, αυτών που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη, τις κοινωνικές ικανότητες και την αγωγή του πολίτη, παράλληλα με τις γλωσσικές, ψηφιακές και επιχειρηματικές δεξιότητες.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι άνθρωποι είναι το πολυτιμότερο κεφάλαιο της Ευρώπης και η επένδυση στον άνθρωπο θα έχει ζωτική σημασία τόσο για τη θέση της Ευρώπης στην οικονομία της γνώσης όσο και για να εξασφαλιστεί ότι η εμφάνιση της νέας αυτής οικονομίας δε θα επιτείνει τα υφιστάμενα κοινωνικά προβλήματα, επισήμανε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας το Μάρτιο του 2000 στην Ατζέντα για την ανάπτυξη και την απασχόληση (COM, 2007). Παρά το γεγονός ότι η Επαγγελματική Κατάρτιση καθορίστηκε ως ένας από τους τομείς κοινότητας δράσης στη Συνθήκη της Ρώμης το 1957, η Εκπαίδευση αναγνωρίστηκε επισήμως ως τομέας αρμοδιότητας της ΕΕ από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ το 1992. Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η λήψη αποφάσεων για τις πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ, και η ΕΕ διαδραματίζει υποστηρικτικό ρόλο.

Οι Ευρωπαϊκές Στρατηγικές ευθυγραμμίζονται με την Agenda 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και επιδιώκουν να αξιοποιήσουν τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας και να ολοκληρώσουν αυτά που δεν πέτυχαν, συνειδητοποιώντας τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων για να επιτύχουν την ισότητα των φύλων και την ενδυνάμωση όλων των ομάδων στην κοινωνική ολοκλήρωση (UN, 2015; Earth Charter, 2000). Αντιλαμβάνονται και τις τρεις διαστάσεις της Αειφόρου Ανάπτυξης, την οικονομική, την κοινωνική και την περιβαλλοντική ως ολοκληρωμένες, αδιαίρετες και ισόρροπες.

Υπάρχουν ορισμένες κοινές προκλήσεις για όλα τα κράτη μέλη, όπως η γήρανση του πληθυσμού, το έλλειμμα δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και ο παγκόσμιος ανταγωνισμός, οι οποίες απαιτούν κοινή αντιμετώπιση, με τα κράτη να συνεργάζονται και να μαθαίνουν το ένα από το άλλο (ΘΔ3, 2017). Επειδή η νεολαία αποτελεί τομέα εθνικής πολιτικής, εξαιρείται από την εναρμόνιση της νομοθεσίας των κρατών μελών. Ο όρος και η

υπόθεση της 'νεολαίας' άρχισε να περιλαμβάνεται ως έννοια στις πολιτικές της ΕΕ με τη συνθήκη του Μάαστριχτ, που τέθηκε σε ισχύ το 1993. Το άρθρο 166 της Συνθήκης Λειτουργίας της ΕΕ δίνει στην ΕΕ τη δυνατότητα να εφαρμόζει πολιτική επαγγελματικής εκπαίδευσης για να στηρίζει και να συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών (ΘΔ4, 2017). Καθήκον της Ένωσης είναι να διευκολύνει την πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και να ενθαρρύνει την κινητικότητα των εκπαιδευτών και των εκπαιδευομένων, ιδίως των νέων.

Η στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία κατά την περίοδο 2010-2018 έχει δυο βασικούς στόχους, να δημιουργήσει περισσότερες ευκαιρίες με ισότιμους όρους για τους νέους στην εκπαίδευση και την αγορά εργασίας και να προωθήσει την ενεργό συμμετοχή στα κοινά, την κοινωνική ένταξη και την αλληλεγγύη μεταξύ των νέων. Ειδικά, για την τελευταία τριετία, στοχεύει στην ενίσχυση της κοινωνικής ενσωμάτωσης όλων των νέων, τη μεγαλύτερη συμμετοχή όλων των νέων στον δημοκρατικό και τον δημόσιο βίο στην Ευρώπη, στην ευκολότερη μετάβαση τους από τη νεαρή ηλικία στην ενήλικη ζωή. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ένταξη τους στην αγορά εργασίας, στην υποστήριξη της υγείας και της ευημερίας τους, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής τους υγείας, στην αντιμετώπιση των προκλήσεων και την αξιοποίηση των ευκαιριών που παρουσιάζονται στην ψηφιακή εποχή. Σε σχέση με την πολιτική για τη νεολαία και την εργασία, λαμβάνονται υπόψη η αξιοποίηση των ευκαιριών και η αντιμετώπιση των προκλήσεων που δημιουργούν οι αυξανόμενοι αριθμοί νέων μεταναστών και προσφύγων στην ΕΕ (ΘΔ4, 2017).

Ο άξονας του προγράμματος Erasmus+ που αφορά τη νεολαία προωθεί τις ανταλλαγές νέων εντός της ΕΕ και με τρίτες χώρες. Ιδιαίτερη ώθηση στην πολιτική Εκπαίδευσης και Κατάρτισης έδωσε η έγκριση της στρατηγικής 'Ευρώπη 2020', της πρωταρχικής στρατηγικής της ΕΕ που εστιάζει στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Η πολιτική συνοχής της ΕΕ αποσκοπεί στη μείωση των ανισοτήτων πλούτου μεταξύ των περιφερειών της Ευρώπης, εστιάζει στις επενδύσεις σε περιφέρειες, πόλεις και στην πραγματική οικονομία με σκοπό την τόνωση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και της εξάρτησης από εισαγωγές ενέργειας, και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού (EUROPE 2020, 2010). Ο προϋπολογισμός της ΕΕ περιλαμβάνει ειδικά προγράμματα για νέους Ευρωπαίους και ειδικά στοχοθετημένα στην ανεργία των νέων.

ΜΕΘΟΔΟΣ

Ο σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν διπλός, αφενός να διερευνηθούν οι Ευρωπαϊκές Στρατηγικές για την εκπαίδευση και Κατάρτιση των μαθητών και αφετέρου να διερευνηθεί η θέση των Εκπαιδευτικών ως επαγγελματιών και λειτουργών στα Σχολεία του 21ου αιώνα, απέναντι στις νέες απαιτήσεις των σχολικών κοινοτήτων όπως αυτές διαμορφώνονται και διατυπώνονται στην Ευρωπαϊκή Στρατηγική 'Ευρώπη 2020' (2010) για την απασχόληση, την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Για την προσέγγιση και ανάπτυξη του θέματος αναζητήθηκε βιβλιογραφία σε έγγραφα της Ευρωπαϊκής Ένωσης των τελευταίων χρόνων. Το περιεχόμενο των ηλεκτρονικών στοιχείων εξετάστηκε με ένα δομημένο τρόπο, κατά τον οποίο αναζητήθηκαν συγκεκριμένες κατηγορίες πληροφοριών, κάνοντας ανάλυση περιεχομένου (Bird et al, 1999). Με αυτή τη βιβλιογραφική επισκόπηση έγινε γενική αναφορά, συγκέντρωση και εκτίμηση των πληροφοριών που αντλήθηκαν από το σχετικό αρχειακό υλικό. Η θεωρητική διερεύνηση, ως μελέτη περίπτωσης πραγματοποιήθηκε με ανάλυση περιεχομένου ενός σχετικά μικρού αριθμού εγγράφων, των οποίων η σταδιακή επιλογή και η εξέταση των πρώτων επηρέαζε τα επόμενα (Bird, 1990; Δημητρόπουλος, 1999). Κατά την κριτική ανάγνωση των εγγράφων, κρατήθηκαν σημειώσεις, σχόλια και ερμηνείες που αναφέρονταν στο περιεχόμενο τους, σε ένα διάλογο με το έγγραφο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ. Μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρώπη είναι η αναβάθμιση και η διεύρυνση των δεξιοτήτων των ατόμων για τη δημιουργία και πλήρωση των θέσεων εργασίας του μέλλοντος. Η πρόκληση στην εκπαίδευση είναι η εύρεση νέων τρόπων προσέλκυσης των ανθρώπων στη μάθηση. Η ποιότητα της διδασκαλίας είναι κρίσιμος δείκτης της ικανότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αυξήσει την ανταγωνιστικότητά της σε ένα παγκοσμιοποιημένο διεθνές περιβάλλον. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 2006 επεσήμανε ότι η Εκπαίδευση και η Κατάρτιση αποτελούν κρίσιμους παράγοντες ανάπτυξης του μακροπρόθεσμου δυναμικού της ΕΕ για ανταγωνιστικότητα αλλά και κοινωνική συνοχή, προσθέτοντας ότι πρέπει να επιταχυνθούν οι μεταρρυθμίσεις για να διασφαλιστούν εκπαιδευτικά συστήματα υψηλής ποιότητας, που να είναι αποτελεσματικά και δίκαια (COM, 2007). Συνέστησε σε όλα τα κράτη μέλη να αναπτύξουν την παροχή βασικών ικανοτήτων για όλους τους πολίτες τους ως μέρος των στρατηγικών τους για τη δια βίου μάθηση, για την ολοκληρωτική εξάλειψη του αναλφαβητισμού, και να χρησιμοποιήσουν τις «Βασικές Ικανότητες για τη Δια Βίου Μάθηση—ένα Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς» ως εργαλείο αναφοράς, προκειμένου να εξασφαλίσουν την ύπαρξη κατάλληλης υποδομής για τη συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση των ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων διδασκόντων και εκπαιδευτών, διαδικασιών επικύρωσης και αξιολόγησης, μέτρων για την εξασφάλιση ίσης πρόσβασης τόσο στη δια βίου μάθηση όσο και στην αγορά εργασίας, και μέτρων στήριξης των εκπαιδευομένων, η οποία θα αναγνωρίζει τις διαφορετικές ανάγκες και τις διαφορετικές ικανότητες των ενηλίκων (EU, 2006).

Στην Έκθεση σχετικά με ένα νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2016 καλεί τα κράτη μέλη να μην επικεντρωθούν μόνο στις δεξιότητες απασχολησιμότητας, στον γραμματισμό, τον αριθμητισμό, τον ψηφιακό γραμματισμό και τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας, αλλά και στις δεξιότητες που είναι γενικότερα συναφείς με την κοινωνία. Τέτοιες δεξιότητες είναι οι μεταβιβάσιμες, εγκάρσιες και μη τεχνικές δεξιότητες (ηγετικές, κοινωνικές και διαπολιτισμικές δεξιότητες, διαχείριση, επιχειρηματική και χρηματοοικονομική εκπαίδευση, εθελοντισμός, ξένες γλώσσες, διαπραγμάτευση) οι οποίες πρέπει να γίνουν στόχοι στα προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης και στα προγράμματα σπουδών (EP, 2017).

Στην κοινή Έκθεση του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την πρόοδο προς τους στόχους της Λισαβόνας στην Εκπαίδευση και στην Κατάρτιση, υπογραμμίζονται οι ικανότητες και τα προσόντα των εκπαιδευτικών, διότι το ενδιαφέρον, οι δεξιότητες και οι ικανότητες των διδασκόντων, των εκπαιδευτών, και των υπηρεσιών καθοδήγησης και πρόνοιας, καθώς και η ποιότητα των διευθυντικών στελεχών των σχολείων, αποτελούν βασικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην επίτευξη μαθησιακών αποτελεσμάτων υψηλής ποιότητας. Οι προσπάθειες του διδακτικού προσωπικού θα πρέπει να υποστηρίζονται από συνεχή επαγγελματική εξέλιξη και από καλή συνεργασία με τους γονείς, τις υπηρεσίες πρόνοιας για τους μαθητές και την ευρύτερη κοινότητα (COM, 2007). Εντούτοις, η πρόοδος στην επίτευξη στόχων όπως η μείωση της πρόωρης αποχώρησης από τη Σχολική Εκπαίδευση, η αύξηση του αριθμού των νέων που αποφοιτούν από την Ανώτερη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ή η μείωση του ποσοστού των ατόμων ηλικίας 15 ετών με χαμηλές επιδόσεις ανάγνωσης υπήρξε ανεπαρκής (COM, 2007).

Είναι ανάγκη να αναπτυχθούν σύνθετα συστήματα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης ώστε να παρέχονται στους εκπαιδευόμενους διαφορετικά είδη δεξιοτήτων: βασικές δεξιότητες (γραμματισμός, αριθμητισμός και ψηφιακές δεξιότητες), προηγμένες γενικές δεξιότητες (όπως επίλυση προβλημάτων και μάθηση), επαγγελματικές, τεχνικές, ειδικές επαγγελματικές ή τομεακές δεξιότητες και κοινωνικοσυναισθηματικές δεξιότητες (EP, 2017). Η γεφύρωση του χάσματος δεξιοτήτων και των αναντιστοιχιών στην αγορά εργασίας και η προώθηση ευκαιριών για κοινωνική κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της

επαγγελματικής κατάρτισης και της μαθητείας, είναι απαραίτητα στοιχεία για την προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης, της κοινωνικής συνοχής, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τη βιοτεχνία.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. Η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας αποτελεί έναν από τους κύριους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση και προγράμματα υποστήριξης, προκειμένου να συμβάλει στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την επαγγελματική κινητικότητα και την κοινωνική πρόοδο. Υψηλό επίπεδο απασχόλησης μπορεί να επιτευχθεί με την ανάπτυξη μιας συντονισμένης στρατηγικής με τη δημιουργία καλά εκπαιδευμένου, καταρτισμένου και προσαρμόσιμου σε μεταβολές εργατικού δυναμικού, καθώς και με την ανάπτυξη αγορών εργασίας που θα ανταποκρίνονται στις οικονομικές αλλαγές (ΕΕ, 2017). Στη δεκαετή στρατηγική «Ευρώπη 2020» (2010-2020) για την απασχόληση και την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, η ΕΕ έθεσε για πρώτη φορά κάποιους βασικούς στόχους, αναφορικά με α. Την αγορά εργασίας: να αυξηθεί το ποσοστό συμμετοχής των ατόμων ηλικίας 20 έως 64 ετών στην αγορά εργασίας, ώστε να φτάσει το 75% έως το 2020, β. την κοινωνική ένταξη και καταπολέμηση της φτώχειας: να διασωθούν τουλάχιστον 20 εκατομμύρια άνθρωποι από τον κίνδυνο της φτώχειας και του αποκλεισμού, γ. τη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης: να μειωθεί το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου σε 10% (από 15%) και να αυξηθεί το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 30 έως 34 ετών που έχουν ολοκληρώσει σπουδές τριτοβάθμιας ή ισοδύναμης εκπαίδευσης ώστε να φθάσει το 40% τουλάχιστον (ΕΕ, 2017). Προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής κατά τη διάρκεια της Ελληνικής προεδρίας το 2014 ήταν να δώσει φρέσκια ελπίδα στους νέους μέσω καινοτόμων και συγκεκριμένων μέτρων, να ανοίξει δουλειές και να τους προσφέρει υποστήριξη.

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΜΕΝΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ. Σύμφωνα με δημοσίευμα στο Euro2day (2016), η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα σοβαρό πρόβλημα διαρροής καλλιεργημένων ανθρώπων και την καταστροφική έλλειψη δεξιοτήτων. Από την εισαγωγή του ευρώ, περισσότεροι ειδικευμένοι εργαζόμενοι έχουν εγκαταλείψει την Ευρώπη από όσοι έχουν αφιχθεί, κυρίως από την Ιρλανδία, την Ιταλία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία και την Ισπανία, τις χώρες που έχουν πληγεί περισσότερο από την κρίση, σε αναζήτηση καλύτερων ευκαιριών και στις τέσσερις Ηπείρους. Δεδομένου ότι το σύστημα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ευρώπη είναι κατά κύριο λόγο χρηματοδοτούμενο από τις εθνικές κυβερνήσεις, αυτή η μετανάστευση είναι ιδιαίτερα καταστροφική καθώς κάθε ειδικευμένος εργαζόμενος που αποχωρεί αντιπροσωπεύει μια σημαντική επένδυση που χάθηκε. Αντίθετα, οι Βρυξέλλες ήλπιζαν να προσελκύσουν μεγάλο αριθμό εργαζομένων με υψηλή ειδίκευση, μέσω της μπλε κάρτας, αλλά τα αποτελέσματα ήταν απογοητευτικά και η φυγή συνεχιζόμενη από τη νότια Ευρώπη (ΕΡ, 2017).

Τον Οκτώβριο του 2015, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθεώρησε κατευθυντήριες γραμμές με έντονο προσανατολισμό προς την αγορά εργασίας για την τόνωση της ζήτησης εργασίας. Η ενίσχυση της λειτουργίας των αγορών εργασίας για τη μείωση του κατακερματισμού τους με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, τις βελτιωμένες ενεργές πολιτικές, τη βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, την κινητικότητα της εργασίας, την ασφάλεια, τη διασφάλιση της δικαιοσύνης, την καταπολέμηση της φτώχειας και την προώθηση των ίσων ευκαιριών απαιτεί τον εκσυγχρονισμό των κοινωνικών συστημάτων, την προώθηση των αρχών της 'ενεργητικής ένταξης' και στοχευμένες κοινωνικές πολιτικές για την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και του κοινωνικού αποκλεισμού (ΕΕ, 2017).

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ. Η δημιουργικότητα και η καινοτομία καθίστανται κινητήριες δυνάμεις στην οικονομία της ΕΕ και θα πρέπει να ενσωματωθούν στις εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές με τα εκπαιδευτικά συστήματα να εστιάσουν στην καλλιέργεια ενός μεγάλου αριθμού και ποικιλίας δεξιοτήτων, δίνοντας ιδιαίτερο βάρος στην καλλιέργεια των εγκάρσιων ικανοτήτων, αυτών που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη, τις κοινωνικές ικανότητες και την αγωγή του πολίτη, παράλληλα με τις γλωσσικές, ψηφιακές και επιχειρηματικές δεξιότητες. Η δημιουργικότητα, η διαπραγματεύση και η ευελιξία είναι ψηλά στη λίστα των δεξιοτήτων για το 2020. Η συναισθηματική νοημοσύνη, η οποία δεν περιλαμβάνεται στο νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη, αναμένεται να γίνει μια από τις κορυφαίες δεξιότητες που θα είναι απαιτητές από όλους.

Η εισαγωγή της προηγμένης ρομποτικής στην αγορά εργασίας, η τεχνητή νοημοσύνη, τα προηγμένα υλικά και η βιοτεχνολογία οδηγούν σε ποικίλες εξελίξεις που θα μεταμορφώσουν τον τρόπο ζωής και εργασίας. Οι 3D εκτυπωτές, το Mobile Internet και η τεχνολογία στο Cloud ήδη επηρεάζουν τη ζωή και την εργασία μας. Οι μαθητές μας θα είναι οι εργαζόμενοι του 2050. Πόσο καλά τους προετοιμάζουμε γι αυτό; Τα ΠΣ στα μαθήματα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης δε διαφέρουν από αυτά που διδάχτηκε η γενιά των Καθηγητών τους, πολλοί από τους οποίους, το 2020 θα είναι συνταξιούχοι. Τα σχολεία βρίσκονται μπροστά σε τεράστιες προκλήσεις και ταυτόχρονα δέχονται εξαιρετικά σημαντικές πιέσεις για τη λειτουργία τους. Ο θεσμός του σχολείου δεν μπορεί να παραμείνει στατικός αλλά χρειάζεται να λειτουργήσει ως θεμέλιο για τη δια βίου μάθηση και να συμβάλει πλήρως στην κοινωνική και οικονομική ευημερία των πολιτών και κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις επόμενες δεκαετίες (SEC, 2007).

Η καινοτομία διαδραματίζει όλο και πιο σημαντικό ρόλο στην οικονομία μας και βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής της ΕΕ για τη δημιουργία ανάπτυξης και απασχόλησης. Παρέχει οφέλη τόσο για τους πολίτες όσο και για τους καταναλωτές και τους εργαζόμενους. Είναι απαραίτητη για τη δημιουργία καλύτερων θέσεων εργασίας, τη διαμόρφωση μιας πιο πράσινης κοινωνίας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, καθώς και για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ στην παγκόσμια αγορά. Καθίσταται δυνατή χάρη στην έρευνα και την εκπαίδευση. Η πολιτική για την καινοτομία αποτελεί τον συνδυαστικό κρίκο μεταξύ της πολιτικής για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη και της βιομηχανικής πολιτικής αποσκοπώντας στη δημιουργία ενός ευνοϊκού πλαισίου για την εισαγωγή νέων ιδεών στην αγορά (ΘΔ1, 2017).

Από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στόχος της πολιτικής για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη της Ένωσης έγινε η ενίσχυση των επιστημονικών και τεχνολογικών βάσεων της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και η διευκόλυνση της ανάπτυξης της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς της. Σήμερα, το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020», το 8ο μεγαλύτερο και πιο φιλόδοξο, με προϋπολογισμό που ανέρχεται σε 80 δισεκατομμύρια ευρώ, και διάφορα άλλα προγράμματα της ΕΕ, προσφέρουν ευκαιρίες στον τομέα της έρευνας, όπως τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, τα προγράμματα COSME, Erasmus+, LIFE, ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΣΤΕ) και τα προγράμματα της ΕΕ για την υγεία (ΘΔ2, 2017).

Με την πρωτοβουλία 'Ένωση της Καινοτομίας', η ΕΕ εστιάζει τις προσπάθειες και τη συνεργασία της με τρίτες χώρες για την επιτυχή αντιμετώπιση των μεγάλων προκλήσεων της εποχής μας. Η 'Ένωση Καινοτομίας' είναι μία από τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία. Δρομολογήθηκε τον Οκτώβριο του 2010 και έχει στόχο να βελτιωθούν οι συνθήκες και η πρόσβαση στη χρηματοδότηση για την έρευνα και την καινοτομία στην Ευρώπη, ώστε να είναι δυνατή η μετατροπή των καινοτόμων ιδεών σε προϊόντα και υπηρεσίες που δημιουργούν ανάπτυξη και θέσεις εργασίας (ΘΔ1, 2017). Η ΕΕ πρέπει να δημιουργήσει νέους πόρους οικονομικής ανάπτυξης με βάση την προηγμένη παραγωγή, η

οποία θα υποστηρίζεται από ένα σύγχρονο και δυναμικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Σε ορισμένους στρατηγικής σημασίας κλάδους του ιδιωτικού τομέα, η παραγωγή δεν είναι απλή υπόθεση, καθώς για την υλοποίησή της απαιτείται η πρόσβαση σε έρευνα αιχμής η οποία θα καταστήσει εφικτή την ανάπτυξη τεχνολογιών που παρέχουν ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (ΕΕ, 2014). Εμπόδια αποτελούν η έλλειψη χρηματοδότησης, ο κατακερματισμός των ερευνητικών προγραμμάτων και αγορών, η περιορισμένη χρήση δημόσιων διαγωνισμών για την καινοτομία και οι καθυστερήσεις στη θέσπιση προτύπων. Η ΕΕ επιδιώκει επίσης να δημιουργήσει έναν ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας μέσα στον οποίο οι ερευνητές θα μπορούν να εργάζονται οπουδήποτε στην ΕΕ με στήριξη της διασυνοριακής συνεργασίας.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. Μια έρευνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Εκπαίδευση των Νέων και την Επιχειρηματικότητα επιδίωξε να απαντήσει σε τρία βασικά ερωτήματα, αν η επιχειρηματικότητα αντιμετωπίζεται ως βασική ικανότητα στο σχολείο, πόσο ανοιχτά είναι τα σχολεία στον 'επιχειρηματικό κόσμο', και αν υπήρξαν επαναστατικές αλλαγές στο σύστημα Εκπαίδευσης/Κατάρτισης. Όπως προέκυψε από την έρευνα, η εκπαιδευτική κοινότητα δεν έχει εμβαθύνει αρκετά στην κατανόηση του επιχειρηματικού πνεύματος και χρειάζεται να υπάρξει περισσότερη προσπάθεια στην εκπαίδευση εκπαιδευτικών και μαθητών (Chell, 2015). Η ΕΕ πιστεύει ότι μέσω της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης στις εγκάρσιες και επιχειρηματικές δεξιότητες των νέων, οι άνθρωποι θα είναι καλύτερα εξοπλισμένοι για να ανταγωνίζονται για θέσεις εργασίας, να αυτοαπασχολούνται και να συμβάλλουν στην καινοτομία και ανταγωνιστική ικανότητα των εργοδοτών.

Η επιχειρηματικότητα δεν αφορά αποκλειστικά τη δημιουργία επιχειρήσεων, αλλά και στον καθορισμό του κατάλληλου περιβάλλοντος για την ανάπτυξη ενός εξειδικευμένου, καινοτόμου, δημιουργικού δυναμικού που να μπορεί να προβλέψει την αλλαγή και να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις. Η έρευνα προτείνει αύξηση των επαφών μεταξύ σχολείων, επιχειρήσεων, βιομηχανίας και εμπορίου και την εισαγωγή νέας θέσης σε όλα τα σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και στα συμβουλευτικά γραφεία βιομηχανικών και σταδιοδρομιών για την υποστήριξη και εκτέλεση αυθεντικών σεναρίων για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων, με επιχειρησιακά παιχνίδια και Startups.

Το 1ο Παγκύπριο Συνέδριο Μαθητών–Καθηγητών Έρευνας, Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας οργανώθηκε από Εκπαιδευτικούς της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Κύπρου στις 25 - 27 Νοεμβρίου 2016 στη Λάρνακα. Στόχος του Συνεδρίου ήταν η ενίσχυση του ενδιαφέροντος προς την Έρευνα, την Καινοτομία και την Επιχειρηματικότητα, στόχων των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Erasmus+. Οι μαθητές, μέσα από την ενασχόληση τους με την έρευνα, τους δίνεται η ευκαιρία να μπουν στις σύγχρονες επιστημονικές αντιλήψεις για το οποιοδήποτε κοινωνικό θέμα, ενώ μέσα από την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, μπορούν να καταπιαστούν με προτάσεις για το μέλλον τους και τη μελλοντική τους επαγγελματική δραστηριότητα. Οι θεματικές ενότητες του Συνεδρίου ήταν η Οικονομία & Παγκοσμιοποίηση, η Πληροφορική & Ψηφιακή Οικονομία, η Διοίκηση Ανθρωπίνων Πόρων & Οργανωσιακή Ψυχολογία, η Καινοτομική Επιχειρηματικότητα & e-Business, η Διοικητική Επιστήμη και Οργάνωση, η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη & Περιβάλλον, η Κοινωνική Έρευνα, η Καινοτομία και Επιστήμη, η Αγορά Εργασίας & Επαγγέλματα του Μέλλοντος. Τέτοια συνέδρια, workshops και συνδιασκέψεις μαθητών και καθηγητών έχει ανάγκη η Εκπαίδευση ώστε να συνειδητοποιήσει τις ανάγκες της και να βρει τρόπους για να τις ικανοποιήσει, μέσα στις κοινότητες μάθησης και ομάδες εργασίας που θα οικοδομήσει.

Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΗΛΙΚΗ ΖΩΗ. Καθώς οι μαθητές των Λυκείων βρίσκονται ένα βήμα πριν την ενηλικίωση, ο εγγραμματοςμός τους στην ανήλικη ζωή ολοκληρώνεται για τις Επιστήμες, την Ψηφιακή Τεχνολογία, το Περιβάλλον και τη Γλώσσα, κι έχει θεμελιωθεί η δια βίου μάθηση. Οι γνώσεις που αποκτήθηκαν, οι αξίες

και οι στάσεις που καλλιεργήθηκαν, συγκροτούν το χαρακτήρα και τη συμπεριφορά τους ως αυριανοί, περιβαλλοντικά υπεύθυνοι, ενεργοί πολίτες που θα δρουν τοπικά και θα σκέφτονται εθνικά και παγκόσμια.

Από το 2005, το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Νεολαία εξελίχθηκε σε βασικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Δράσης για τη νεολαία. Καλύπτει ευρύ φάσμα μέτρων που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην απασχόληση και στην εξεύρεση συμβιβασμού μεταξύ επαγγελματικής, ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, εκ των οποίων ορισμένα στο μικροοικονομικό σκέλος (επιχειρηματικότητα), και ορισμένα στο σκέλος της απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης, στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβώνας. Οι νέοι αποτελούν ουσιαστικούς παράγοντες για την επίτευξη κοινωνικής και οικονομικής, προόδου, γι αυτό τα κράτη μέλη θα πρέπει να δώσουν μεγάλη έμφαση, με έμπρακτα μέτρα, στην απασχόληση των νέων, τη συμμετοχή τους στην Εκπαίδευση και την Κατάρτιση και την κοινωνική τους ενσωμάτωση (SEC, 2008).

Ειδικότερα, για το ποια σχολεία χρειαζόμαστε τον 21^ο αιώνα, στις αναπτυσσόμενες συζητήσεις, προκύπτουν ερωτήματα για το κατά πόσον έχουν ακόμη θέση οι παραδοσιακές μέθοδοι διδασκαλίας, δηλαδή η μετάδοση της γνώσης και η εκπαίδευση των μαθητών να την αναπαράγουν ή κατά πόσον η διδασκαλία μεγαλύτερων μαθητών, οι οποίοι έχουν αναπτύξει επαρκώς δεξιότητες και ικανότητες για να λειτουργούν αυτόνομα θα μπορούσε ή θα έπρεπε να είναι περισσότερο μαθητοκεντρική δραστηριότητα, στην οποία ο μαθητής και ο δάσκαλος να συνοικοδομούν ενεργητικά γνώση και δεξιότητες. Συνακόλουθο είναι και η αξιολόγηση της επίδοσης του σχολείου και αν μπορεί να λάβει υπόψη της το κοινωνικοοικονομικό και το εκπαιδευτικό προφίλ των μαθητών, ώστε να καταδειχθεί η προστιθέμενη αξία που η ακολουθούμενη εκπαιδευτική διαδικασία επιφέρει στο σχολείο (SEC, 2007).

Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης τους, οι εκπαιδευόμενοι, μέσα από την αυτοδιαχείριση, αναγκάζονται να λαμβάνουν διορθωτικά μέτρα για να αντισταθμίσουν την ανεπάρκεια της κατάστασης της γνώσης τους, κι έτσι, αλλάζοντας τον παραδοσιακό τρόπο εκπαίδευσης που αποκτούν παθητικά τις γνώσεις, εξερευνούν τα κανάλια που συνδυάζουν τις θεωρητικές με τις εμπειρικές γνώσεις. Επιπλέον δε των παραδοσιακών κινήτρων μάθησης από οικογένεια, δασκάλους και σχολεία, ενδυναμώνουν τα προσωπικά τους κίνητρα αφού αισθάνονται ότι μπορούν να κυριαρχήσουν στη γνώση και στην αντιμετώπιση της πραγματικότητας (Yong, 2012).

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ. Η μαθησιακή κινητικότητα, δηλαδή η διακρατική κινητικότητα έχει σκοπό την απόκτηση νέων δεξιοτήτων και αποτελεί έναν από τους βασικούς τρόπους με τον οποίο ένα άτομο, ιδίως ο νέος, μπορεί να ενισχύσει τη μελλοντική του απασχολησιμότητα και την προσωπική του εξέλιξη. Η κινητικότητα αυτή προωθεί τη διακρατική κινητικότητα σε «ομότιμο επίπεδο», την εθελοντική εργασία και την άτυπη μάθηση. Προϋποθέτει μια νέα σύμπραξη, στην οποία οι δημόσιες αρχές θα συνεργάζονται με εταίρους από το χώρο της κοινωνίας των πολιτών και των επιχειρήσεων. Το θέμα της κινητικότητας είναι συναφές για όλες τις κατηγορίες και τους τομείς, όπως ο πολιτισμός, οι επιστήμες, η τεχνολογία, οι τέχνες, ο αθλητισμός και η επιχειρηματικότητα των νέων. Ειδικά για τους νέους επιχειρηματίες, η κινητικότητα συμβάλλει στην αύξηση της διεθνοποίησης και της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στην καλύτερη ποιότητα των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και τη βελτίωση της βιωσιμότητάς τους (COM, 2009).

Η κινητικότητα των νέων πραγματοποιείται σε πολλά και διαφορετικά πλαίσια μάθησης, όπως στο σχολείο, στις πτυχιακές σπουδές, στις μεταπτυχιακές σπουδές, στο διδακτορικό, για την πρακτική άσκηση, τη μαθητεία, των ανταλλαγών νέων, της εθελοντικής εργασίας ή της επαγγελματικής κατάρτισης, εντός ή/και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι μελέτες επιβεβαιώνουν ότι η μαθησιακή κινητικότητα προσθέτει σημαντικά στο ανθρώπινο κεφάλαιο, αφού οι σπουδαστές έχουν πρόσβαση σε νέες γνώσεις και αναπτύσσουν νέες γλωσσικές δεξιότητες και διαπολιτισμικές ικανότητες, πλεονεκτήματα τα οποία

αναγνωρίζονται από τους εργοδότες. Οι Ευρωπαίοι που μετακινούνται ως σπουδαστές είναι πιθανότερο να μετακινούνται και ως εργαζόμενοι, αργότερα στη ζωή τους. Η μαθησιακή κινητικότητα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης και συμβάλει στην ανάπτυξη μιας κοινωνίας έντασης της γνώσης, βοηθώντας στη μεγέθυνση και απασχόληση, συμβάλλοντας στην καταπολέμηση των κινδύνων του απομονωτισμού, του προστατευτισμού και της ξενοφοβίας, προβλήματα που εντείνονται στην περίοδο της οικονομικής κρίσης (COM, 2009).

Η εικονική κινητικότητα ως δικτύωση και αδελφοποίηση, με τη χρήση του διαδικτύου και άλλων ηλεκτρονικών μορφών πληροφόρησης και επικοινωνίας, δίνει τη δυνατότητα στους νέους να προετοιμάσουν την παραμονή τους στο εξωτερικό και δημιουργούν τις προϋποθέσεις για μελλοντική φυσική κινητικότητα, διευκολύνοντας την ανάπτυξη φιλιών, συνεργασιών, εταιριών, επαφών και γενικότερα μιας παγκοσμιοποιημένης κοινωνικής δικτύωσης. Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται στην ηλεκτρονική αδελφοποίηση και τη δημιουργία εικονικών πλατφορμών, στις διαδραστικές κοινότητες, σε ποικίλες ανοιχτές πρωτοβουλίες. Επιπλέον, παρέχουν ένα μέσο για τη διατήρηση επαφών με τη χώρα υποδοχής, μετά τη λήξη της περιόδου της φυσικής κινητικότητας, προσδίδοντας και διεθνή διάσταση στους εκπαιδευόμενους, οι οποίοι, για διάφορους λόγους, δεν αφήνουν τον τόπο τους να πάνε στο εξωτερικό (COM, 2009).

ΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ. Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων στην ψηφιακή εποχή λαμβάνει χώρα σε ένα πλαίσιο ραγδαίων και δυναμικά αποσταθεροποιητικών αλλαγών όσον αφορά την απασχόληση. Για το λόγο αυτό, είναι σκόπιμο η διά βίου κατάρτιση να συμβαδίζει με την αλλαγή. Οι συνεχείς αλλαγές στον εκπαιδευτικό και στον κοινωνικό τομέα αυξάνουν τις απαιτήσεις στο επάγγελμα του Εκπαιδευτικού. Εκτός από την διδασκαλία των βασικών γνώσεων στα μαθήματα που διδάσκουν, οι εκπαιδευτικοί καλούνται, όλο και περισσότερο, να βοηθήσουν τους νέους να μαθαίνουν με αυτόνομο τρόπο και να μην απομνημονεύουν πληροφορίες, να αναπτύξουν πιο συνεργατικές και εποικοδομητικές μαθησιακές προσεγγίσεις στη σχολική αίθουσα, με έμφαση σε έναν διαμεσολαβητικό και εποπτικό ρόλο και όχι στην από καθέδρας διδασκαλία (SEC, 2007).

Για να μπορέσουν αυτές οι Ευρωπαϊκές Στρατηγικές για την Εκπαίδευση και Κατάρτιση να είναι αποτελεσματικές, είναι απαραίτητο να εξασφαλιστούν ευκαιρίες δια βίου μάθησης για εκπαιδευτικούς, ισχυρή παιδαγωγική καθοδήγηση και καινοτομία σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, ανάλογα με το κάθε επίπεδο, βάσει ενός σαφούς οράματος για μια διαπαιδαγώγηση στα μέσα επικοινωνίας, προσαρμοσμένη στην κάθε ηλικία και αποσκοπούσα στην ανάπτυξη, καθώς και αρχική όσο και συνεχής κατάρτιση και αναβάθμιση δεξιοτήτων για τους εκπαιδευτικούς και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών (EP, 2017).

Οι νέοι αυτοί ρόλοι απαιτούν κατάρτιση σε ένα ευρύ φάσμα προσεγγίσεων και τρόπων διδασκαλίας. Επιπλέον, με την αύξηση της ετερογένειας στη σύνθεση των σχολικών αιθουσών με νέους διαφορετικής προέλευσης και με διαφορετικά επίπεδα ικανοτήτων και μειονεξιών, οι εκπαιδευτικοί απαιτείται να χρησιμοποιούν τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι νέες τεχνολογίες και να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις για εξατομικευμένη μάθηση. Επίσης, συχνά χρειάζεται και να αναλαμβάνουν πρόσθετα διοικητικά, διαχειριστικά καθήκοντα που τους οδηγούν σε θέσεις λήψης σημαντικών αποφάσεων για τη σχολική τους κοινότητα, λόγω της αυξημένης σχολικής αυτονομίας (SEC, 2007).

Η βελτίωση του κύρους και η αναβάθμιση των καθηγητών, των εκπαιδευτών, των καθοδηγητών (mentors) και παιδαγωγών προκειμένου να διευρύνουν τις δεξιότητές τους είναι προϋπόθεση για να έχει αποτέλεσμα το νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων της ΕΕ. Θα πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για να προσελκυστούν οι νέοι να εργαστούν στο εκπαιδευτικό σύστημα και για να έχουν οι διδάσκοντες κίνητρα να μείνουν στο επάγγελμα, και τούτο μεταξύ άλλων και χάρη στη βελτίωση των πολιτικών διατήρησης προσωπικού.

επισημαίνει ότι αυτό απαιτεί τη συνεκτίμηση και αξιοποίηση των εκπαιδευτικών, την παροχή ελκυστικών αμοιβών και συνθηκών εργασίας, την καλύτερη πρόσβαση στην περαιτέρω κατάρτιση κατά τη διάρκεια του χρόνου εργασίας (ΕΡ, 2017).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η ευημερία και η διασφάλιση των κοινωνικών επιτευγμάτων βασίζονται αποκλειστικά στις ικανότητες και την τεχνογνωσία της Ευρωπαϊκής κοινωνίας. Σήμερα, τα συστήματα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης αντιμετωπίζουν έναν σημαντικό ψηφιακό μετασχηματισμό ο οποίος αλλάζει εντελώς τις διαδικασίες διδασκαλίας και μάθησης. Κατά συνέπεια, η ΕΕ χρειάζεται αναβάθμιση των συστημάτων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, αλλαγή στους στόχους και τη λειτουργία της, για να μπορεί να παρακολουθήσει το ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό, τεχνολογικό και κοινωνιακό περιβάλλον, για μια πιο ποιοτική Εκπαίδευση σε όλα τα στάδια.

Η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη, βασισμένη στην τεχνητή νοημοσύνη, τα προηγμένα υλικά και τη βιοτεχνολογία, οδηγεί σε ποικίλες εξελίξεις που μεταμορφώνουν πολύ γρήγορα τον τρόπο ζωής και της εργασίας μας. Καθώς οι αλλαγές δε μας περιμένουν, συμβαίνουν και μας προσπερνούν πριν καλά καλά τις αντιληφθούμε, η Εκπαίδευση και η Κατάρτιση των Νέων γίνεται επιτακτική ανάγκη επένδυσης για το μέλλον. Η διακρατική κινητικότητα με σκοπό την απόκτηση νέων δεξιοτήτων, αποτελεί, πλέον, έναν από τους βασικούς τρόπους με τον οποίο οι νέοι μπορούν να ενισχύσουν τη μελλοντική τους απασχολησιμότητα και την προσωπική τους εξέλιξη. Στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, όπως διαμορφώνονται διεθνώς από την αγορά της εργασίας, απαιτείται συνδυασμός πολλών γνώσεων και δεξιοτήτων, προσαρμογή των προγραμμάτων διδασκαλίας στην εργασιοκεντρική μάθηση και όραμα ώστε να διευκολύνουμε τους νέους στη μετάβαση τους από την Εκπαίδευση στην Εργασία και να προετοιμαστούν, όσο καλύτερα μπορούν, ως νέοι Επαγγελματίες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Bird M, (1990). The implementation of educational policy: a case study of the implementation of the Open College of South London, Thesis, University of London.
- Bird M, Hammersley M, Gomm R, Woods P. (1999). Educational Research in Action/ Fragkou E: Translate in Greek. Educational Research in Practice-Study Manual. Patras
- Chell E (2015) Youth Education & Entrepreneurship, Directorate-general for internal policies, Policy department B, structural and cohesion policies, Culture and Education, workshop documentation, available on <http://www.europarl.europa.eu/studies>
- COM (2007) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Βελτίωση της ποιότητας της κατάρτισης των εκπαιδευτικών, SEC(2007) 931, 933, Βρυξέλες 3-8-2007
- COM (2009) Πράσινη Βίβλος-Πρωώθηση της μαθησιακής κινητικότητας των νέων, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Βρυξέλλες, 8.7.2009
- Earth Charter 2000 <http://earthcharter.org/discover/the-earth-charter/>
- ΕΕ (2014) Έρευνα και καινοτομία, Η Ευρωπαϊκή Ένωση με απλά λόγια, διαθέσιμο στις 14-10-2017 στον ιστότοπο http://europa.eu/pol/rd/index_el.htm
- ΕΕ (2017) Πολιτική απασχόλησης, Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση, Ιούνιος 2017 ανασύρθηκε 21-7-2017 στον ιστότοπο http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.10.3.html
- ΕΡ (2017) Έκθεση σχετικά με ένα νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη (2017/2002(INI)), Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας, Εισηγητές: Martina Dlabajoná, Momchil Nekov, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2F%2FEP%2F%2FTEXT%2BREPORT%2BA8-2017-0276%2B0%2BDOC%2BXML%2BV0%2F%2FEL&language=EL>

ΕΥ (2006) Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις βασικές ικανότητες της δια βίου μάθησης (2006/962/ΕΚ), L 394/10, Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 30.12.2006

Euro2day, 2016 Αποχαιρετούν την Ευρώπη οι... επιστήμονες, Δημοσιεύτηκε 12/3/2016 στον ιστότοπο Πηγή: Premium.paratiritis.gr

<http://www.euro2day.gr/news/world/article/1405612/shkonoygn-pania-oi-evropaioi-episthmones.html>

EUROPE 2020 (2010) Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Βρυξέλλες, 3.3.2010, COM(2010) 2020

SEC (2007) Σχολεία για τον 21ο Αιώνα, Έγγραφο Εργασίας των Υπηρεσιών της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Βρυξέλλες, 11.07.2007

SEC (2008) Key messages to the Spring European Council in the fields of Education/Training and Youth, Report from the Council (Education, Youth and Culture) to European Council (Brussels 20 February 2008 (26.02) 6445/08, available 14-10-2017 on <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EL&f=ST%206445%202008%20INIT>

UN (2015) Education 2030 Incheon Declaration and Framework for Action Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all, available http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/ED/ED_new/pdf/FFA-ENG-27Oct15.pdf

Yong T (2012) The Mode of Theoretical Knowledge and Practical Knowledge Combination: The Significance of Internship, World Journal of Education Vol. 2, No. 4; August 2012, available on URL: <http://dx.doi.org/10.5430/wje.v2n4p55>

Δημητρόπουλος Ε., (1999). Εκπαιδευτική Αξιολόγηση, Μέρος Ι, Η Αξιολόγηση της Εκπαίδευσης και του Εκπαιδευτικού Έργου, 5^η έκδοση, Εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα.

ΘΔ1 (2017) Πολιτική για την καινοτομία, Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση, διαθέσιμο 24-20-2017 στον ιστότοπο

http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.9.7.html

ΘΔ2 (2017) Πολιτική για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση, διαθέσιμο 24-20-2017 στον ιστότοπο

http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.9.6.html

ΘΔ3 (2017) Εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση, Φεβρουάριος, Διαθέσιμο 14-10-2017 στον ιστότοπο <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=el>

ΘΔ4 (2017) Νεολαία, Θεματολογικά δελτία για την Ευρωπαϊκή Ένωση, διαθέσιμο στον http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/el/displayFtu.html?ftuld=FTU_5.13.5.html